

Tallinna Ehituskooli kogemused Malta Tehnoloogia-, teadus- ja kunstikolledžist.

Lõppenud õppeaastal oli Tallinna Ehituskooli kuuel töötajal võimalus osaleda tänu **Leonardo Da Vinci projekti Flexible Possibilities for Organizing VET** õpirände projektis, mille raames külastati Malta Tehnoloogia-, Teadus- ja Kunstikolledžit (MCAST). Tegemist on 2001 aastal väiksesse saareriiki, kus elanikke napilt üle 400000, loodud kolledži tüüpi õppeasutusega, millesse on koondatud kogu väikeriigi kutseõpe. Õppeasutus, kus kokku 10 instituuti, õpib 10000 õppurit, nendest 6000 täisajaga ja 4000 lühikursustel ning töötab 500 inimest. Kolledžites viiakse õpet läbi kuuel erineval tasemel, alates kõige esmasest, kus lõpetanud saavad vaid tunnistused, kuni kuuenda taseme kraadiõppeni välja.

Miks just Malta ja MCAST?

Põhjuseks nimelt asjaolu, et Tallinna Ehituskoolil on varasemast olemas positiivne koostöökogemus, kui 2011. aastal osalesid 6 Tallinna Ehituskooli õpilast Maltal välispraktikal. Juhendajateks tookord MCAST ehitusinstituudi kutseõpetajad. Teiseks huvitas meid MCASTi kogemus oma riigi kvalifikatsioonisüsteemi vastavusse viimisel EQF võrdlusraamistikuga, mis seostab omavahel EL riikide kvalifikatsioonisüsteemid ja seeläbi aitab eri maade kvalifikatsioone vastastikku võrreldavaks muuta. See omakorda aitab kaasa õppijate mobiilsusele, kui soovitakse teise riiki kolida või töökohta vahetada. Kolmandaks huvitas meid kakskeelne õpe. On ju Malta ikkagi kakskeelne riik, kus ametlik asjaajamise toimub küll inglise keeles, kuid õppetööl on kasutuses nii inglise kui malta keel, seda eriti esimestel tasemetel. Lisaks väga paindlik õppetöökorraldus, kus ühes ja samas koolis toimub õppetöö kuuel erineval tasemel.

Huvitavaid fakte koolielust

Kutsekool ja gümnaasium on lahutatud. Nii nagu mitmes teises Euroopa riigis, on ka Maltal kutsekool ja gümnaasium lahutatud. See tähendab, et õpilasel on võimalik peale põhikooli vastavalt oma võimetele suunduda kas kutsekooli või gümnaasiumi. Seejuures tuleb silmas pidada, et kui õpilase õpitulemused põhikooli (*secondary school*) lõppedes on alla teatud taseme, siis on õppuri ainuke võimalus valida omale sobiv eriala, mida asuda omandama kutsekoolis. Sellega kindlustab haridussüsteem noorele erialase väljaõppe ning väheneb võimalus sattuda tänavanooreks.

Lävendipõhine õpe. Kuigi selles koolis hindamist meie mõistes ei toimu, peetakse õpilase edasijõudmise üle arvestust punktisüsteemis, kus iga tunni lõppedes antakse õpilase tööle hinnang. See omakorda tähendab, et teatud tasemel õppija saab edasi järgmisele tasemele vaid juhul, kui ta on vastava taseme teadmised ja oskused omandanud ehk meie mõistes ületanud lävendi.

Ühtlasi võtab MCAST vastu ka madalamate teadmistega õppijad, kes alustavad õpinguid EQF I või II tasemel, mis on peamiselt mõeldud kooliks ettevalmistuseks ja järeleaitamiseks. Nii õpitakse I tasemel näiteks inglise keelt ja matemaatikat, II tasemel alustatakse lihtsamate kutseoskuste õppimisega, mis võimaldavad eduka läbimise korral jätkata erialaseid õpinguid juba III tasemel, millel on olemas juba minimaalne väljund tööturule. Seejuures väärib esiletõomist, et I ja II taseme õppe läbinutest valdav enamus jätkab õpinguid III tasemel, kuhu nad oma tagasihoidlike teadmiste tõttu otse õppima asuda ei saaks. Selline lähenemine annab võimaluse vähem konkurentsivõimelistele õpilastele kutsehariduse omandamiseks ja hilisemas elus toimetulemiseks.

Õppekavade arendamine. MCASTis on välja kujunenud süsteem, kus õppekavad vaadatakse üle iga aasta ning vajadusel tehakse neisse muudatused. Kusjuures muudatuste ellukutsumise ja sisseviimise protsessis osalevad kõik kooli õpetajad kui eksperdid ning nende arvamusega arvestatakse oluliselt.

Kooli (kodu)kord. Üldisel tuleb tunnistada, et koolikorra järgimisega selles koolis probleeme ei ole. On selle taga siis kodune kasvatus või religioon, ei oska me siinkohal kommenteerida, kuid kord on koolis eeskujulik. Toome siinkohal mõningad näited. Esiteks on klassiruumi üks tunni ajal suletud. Ehk kes sees, see sees, kes väljas, see väljas. Kui õpilane siiski hilineb, koputab ta klassi uksele ja kui õpetajal tekib võimalus, avab ta ukse ja laseb õpilase tundi. Seejuures ootab õpilane seda võimalust rahulikult koridoris. Teiseks tänavad õpilased õpetajaid antud tunni ja hinde eest, mis meie haridussüsteemis kahjuks kuigi levinud ei ole. Kolmandaks lõpetavad tunni õpetajad, mitte koolikell. Ehk enne tunnitöö valmimist ei lahku keegi klassist. Seejuures jäävad õpilased täiesti rahulikuks, kui on vaja veidigi kauem tööd teha. Neljandaks - puudumiste probleem on Maltal lahendatud üpris lihtsalt. Nimelt kohustuslik ehk miinimum õppetööst osavõtt, millega loetakse veel õppekava läbituks, on 80%. Lisaks motiveerib õpilasi olenevalt tasemest 60-80€ õppetootus, mida makstakse samuti vaid kooliskäivatele noortele.

Tugisüsteem. Kuigi pikalt oldi arvamisel, et Malta oma religioosse tausta tõttu koolis tugisüsteemi ei vaja, on viimastel aastatel siiski asutud tugipersonali kooli kaasama. Teiste hulgas on oma koha leidnud karjäärinõustaja, õppenõustaja, õpilase personaalne nõustaja. Lisaks on ellu kutsutud õppimise toetamise kursus (*LSU Foundation programm*), oskuste õppimise programm (*Pathway to Independent Living Programme*) ja isegi laste päevahoid, et noortel emadel-isadel oleks võimalik koolis õppimist jätkata.

Lisaks tugisüsteemi varasemale puudumisele, ei ole Maltal käesoleval ajani noortele mõeldud huviringe, kultuuri- ja noorsookeskusi. Põhjuseks taaskord religioon, sest varasemalt täitis selle koha kirik, kus teismelistel oli võimalik koos käia. Nüüdseks on aga kiriku osatähtsus vähenenud ning riiklikult ollakse probleemi ees noorte vaba aja sisustamisel.

Kooli koostöö ettevõtetega. Kuna Malta on väikeriik, kus peaaegu kõik tunnevad kõiki, siis on koostöö koolide ja ettevõtete vahel ülimalt tihe. Ja seda nii õpilaste praktika läbiviimisel ettevõtetes, kui ka vastupidi – ettevõtted koolitavad kolledžites oma töötajaid. Koolide jaoks on selline süsteem aga ka hea väljakutse, sest tuleb leida ettevõtete jaoks vajaliku kvalifikatsiooniga koolitajaid.

Milline oli Tallinna Ehituskooli kasu õpirändest?

Tänu projektis osalemisele laienes Tallinna Ehituskooli rahvusvaheline partnervõrgustik veelgi ning ühtlasi lepidi kokku edaspidises koostöös ehituskooli ja MCASTi vahel. Koostöö jätkumise huvist annab märku seik, et MCASTi ehitusinstituudi direktor on tänaseks juba külastanud Tallinna Ehituskooli ja tutvunud Eesti kutseharidussüsteemiga. Ühtlasi avaldas ehitusinstituudi direktor John Vella tunnustust siinsetele kutseõppuritele, pidades silmas nende kõrget erialast taset ning lootis, et koolidevaheline õpilasvahetus jätkub veel aastaid. Omalt poolt toime esile Malta õppepraktika korraldust, ettevõttepõhist õppevormi, koostööd kooli ning ettevõtete vahel ja loomulikult loodud tugisüsteemi, mille kiire ülesehitus ja hea toimimine on suureks eeskujuks meile kõigile ehituskooli õppesüsteemi arendamisel.

Kokkuvõtte Maltal nähtust koostas Tallinna Ehituskooli huvijuht Kirsti Tammik